

XXV.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov for Færøerne indeholdende Forandring i Fdg. om Handelen paa Færø m. m. af 30te Mai 1691 § 9.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 17de December 1870.)

Forordningen 30te Mai 1691 § 9 indeholder blandt Andet følgende Bestemmelse: „Af hver Markt Jord skal herefter 3 Færisse Gylben og ei videre i Fæste gives; og til at forekomme den Underløb, som herimod kunde begaaes, maa den ældste Søn efter sin Faders Død, hvis Enken sig ei igjen vil gifte og Gaarden ei selv besidde, den ubehindret for Fæste nyde og, saalænge han Kongens Rettighed deraf udreder, beholde“. Efter hvad der er oplyst, har dette Lovbud vistnok almindelig været forstaaet saaledes paa Færøerne, at der tilkom den afdøde Kongsfæsters Søn en Afgang til at faae Faderens Fæste, som ikke taøtes, men kun udsattes derved, at Moderen indgik nyt Egtteskab, saaledes at han ved Fæstledighed maatte foretrækkes for Børnene af det nye Egtteskab. Denne Opfattelse skal ogsaa ligesaa fra Forordningens Emanation være bleven gennemført af Gudsbestyrelsen, oprindeligt, som det synes, fordi det — i Samklang med den ældre Lovgivnings Bestræbelse for at bevare Jordegodsset i Familien — antoges for at være den rette Forstaaelse af Loven. Senere er der formodentlig opstaaet Tvivl herom, og det blev da, saaledes som i Lovforslagets Motiver nærmere udviklet, Skil ved Overdragelsen af Fæstet til Enkens nye Mand i Fæstebrevet at forbeholde en Fortrinsret for Sønnerne af det første Egtteskab; men fra 1854 har dette i Henhold til en Skrivelse fra Indenrigsministeriet ikke mere fundet Sted.

Foraaavdt Lovforslaget nu — i sit Ifte Punctum — gaaer ud paa, at lade Sønnerne af et efter Lovens Udstedelse indgaaet andet Egtteskab vige for Sønnerne af første Egtteskab, maa Udvalget ganske slutte sig til denne Bestemmelse, der eenstemmig er vedtagen af Lagthinget og maa antages at være i fuldkommen Overensstemmelse med Færingernes Duffer. Hvad dernæst angaaer de før Lovens Udstedelse indgaaede Egtteskaber, blev vel den samme Regel eenstemmig indstillet af Lagthinget, men Udvalget er dog enig om ikke at burde forsøge paa at gennemføre den, idet nogle Medlemmer formene, at man derved vilde træde begrundede Krav for nær, andre i alt Fald mene at burde give efter for Ministerens bestemte Modstand derimod. Men den Maade, hvorpaa Forslaget i sit andet Punctum har søgt at bøde paa de Ubilligheder, der kunde fremkomme, naar Afgangen til Fæstet i alle Tilfælde var affaaeren den ældre Fæsters Børn, finder Udvalget ikke heldig. Foraaavdt den nye Fæsters Søn virkelig har en bedre Ret end den ældre Fæsters Søn, synes det principstridigt og misligt at overlade Administrationen en Bemyndigelse til at tilfidesætte den. Udvalget vilde foretrække, at man ligefrem angiver de Tilfælde, i hvilke der uden Betænkelighed kan indrømmes den tidligere Fæsters Sønner en Fortrinsret til Fæstet, uanset at deres Moder før Lovens Udstedelse har indgaaet et nyt Egtteskab, og